

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Libri// Officialis// Sive Agendae S.// Ecclesiae Treverensis
Pars// Prior**

Jakob <III., Trier, Erzbischof>

Avgvstae Treverorvm, 1574

VD16 A 766

De Excommunicatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72595)

Quid agendum sit ei qui habet casus referuatos.

Adeat suum pastorem, & petat ab illo, vt sibi procuret facultatem absoluendi a casu referuato, vel casibus referuatis: Et si ipse Episcopus non velit concedere eam facultatem pastori, sed ipse velit audire confessionem poenitentis, tunc qui irretitus est huiusmodi casibus, tenetur adire Episcopum, & ei integre omnia peccata confiteri, etiam non referuata. Quod si nolit Episcopus audire confessionem integram poenitentis, iniuncta salutare poenitentia pro casu referuato, remittat poenitentem ad suum pastorem, qui ei integre referuata, & non referuata confiteri teneatur.

Notandum

In mortis articulo possunt omnes a quocunq; excessu, crimine, quantumuis enormi, & excommunicatione, a quocunq; sacerdote absolui: vbi tria obseruanda.

Primum, vt satisfaciat iniuriam passis.

Secundò, vt infirmus promittat, se recuperata sanitate, & alijs impedimentis legitimis cessatibus presentaturũ ei, a quo ordinarie & regulariter erat absoluendus, quia alioqui recideret in excommunicationem, a qua fuerat absolutus.

Tertiò, quod si in illa infirmitate decesserit, amici & hæredes secundum cautionem defuncti, læsis satisfaciant, aut arrestam bonorum defuncti admittant, & indultum sepeliendi defuncti à iudice, qui eundem excommunicauit, petant, & sic defuncti corpus a decessu ecclesiasticã sepulturam suscipiatur, nisi aliud defuncti delictum de iure vel consuetudine obstaret.

Vt timeatur & vitetur excommunicatio, aliquando docendum est breuiter quid sit, quæ, ac quanta mala efficiat.

Excomunicatio quid sit, & quotuplex.

Excomunicatio duplex: Maior: Minor.

Excomunicatio Maior, vt nomen sonat, est exterminatio extra communionem, & societatem Christianorum, & fidelium, vt habetur iuxta verbum Christi, velut ethnicus & publicanus, quare etiam vocatur Anathema.

Mat. 18.

Gal. 1.

1. Co. 16

H 4

Effc-

Effectus excommunicationis maioris.

- I** Priuantur fructu & participatione omnium diuinorum, hoc est, sacramentorum omnium Ecclesie, & diuinorum officiorum: quare nec sacrificio Missae, nec alijs officijs ecclesiasticis licet eis interesse, vbi etiam ab alijs vitandi sunt, maxime si sunt nominatim excommunicati, vel propter manuum violentiam in clericum iniectioem notoriam. Licet tamen eis audire verbum Dei, & extra officiorum tempus ingredi Ecclesiam.
- II** Priuantur communione, & participatione bonorum operum Ecclesie, & orationum, sicut membra a reliquo corpore amputata.
- III** Excluduntur a regno caelorum Matth. 18. Qui Ecclesiam non audierit, &c.
- IIII** Excluduntur & prohibentur ab actu cuiuscunque ordinis. Vnde qui audit confessiones, concionatur, celebrat Missam, aut quodcunque ordinis officium excommunicatus exequitur, fit irregularis.
- V** Priuantur & prohibentur a beneficijs ecclesiasticis, quae nec accipere ab alijs, nec alijs conferre possunt, nec percipere fructus beneficiorum, quae antea habuerunt, quamdiu sunt in mora petendae absolutionis. Et qui annum perseveraret integrum in excommunicatione, omnibus beneficijs posset priuari.
- VI** Excluduntur ab ingressu religionis, nisi prius absoluantur.
- VII** Excluduntur ab electione canonica actiua & passiua, quod etiam de seculari dignitate vt imperiali vel regia intelligitur.
- VIII** Excluduntur a spirituali potestate, vt nec ordinari, nec ordinare possint.
- IX** Excluduntur ab omni actu legitimo: quare prohibentur conficere instrumenta publica: exercere officium procuratoris, aduocati, iudicis.
- X** Priuantur sepultura in loco sacro, si in excommunicatione decedat.
- XI** Excluduntur ab actibus omnibus humanae conuersationis, cuiusmodi sunt quae hoc versu significari solent.

**Os, orare, vale, communio, mensa
negatur.**

Sunt tamen casus nonnulli, in quibus extra diuina, sine omni vtriusque peccato, permittitur communio, qui continentur hoc versu.

Vtile,

Vtile, lex, humile, resignorata, necesse.

Vtile, hoc est, propter utilitatem tam excommunicati, quam non excommunicati: quia ab excommunicato licet exigere, & accipere debitum, quod non excommunicato est vtile. Item licet excommunicatum (quod ipsius animæ vtile est) monere, prouocare, vt resipiscat, & per poenitentiam à contumacia desistat.

Lex scilicet matrimonialis, quia vxor cum marito non prohibetur communicare.

Humile, hoc est, propter subiectionem, quia filij, serui, ancillæ, qui ante excommunicationem ei seruiebant, possunt cum eo post excommunicationem manere.

Resignorata, quâdo videlicet ignoratur alius esse excommunicatus.

Necesse, hac ratione licet etiam excommunicato dare elemosynam.

De Excommunicatione minori,
quomodo contrahatur.

Nunquam tenetur fidelis aliquem vitare, nisi fuerit nominatim & specialiter, aut propter sacrilegam, & notoriam manuum iniectio-
nem in clericum excommunicatus. Concil. Constantien.

In duobus illistantum casibus excommunicatio minor contrahitur.

Primò, si communicatur cum nominatim excommunicato publicè
excommunicatione maiore.

Secundò, si cum excommunicatis propter manuum iniectio-
nem violentam in clericum notoriam, vt factum non possit aliqua tergiuer-
satione celeri aut excusari. Et vtrunque intellige extra casus a iure
permissos.

Effectus Excommunicationis minoris.

Excommunicatus minori excommunicatione mortaliter peccat,
& sacrilegium committit, si recipiat quodcunque sacramentum
Ecclesiæ antequâ absoluitur. Non autè excluditur a diuinis officijs.

Absoluere ab hac excommunicatione potest quilibet confessarius,
habens potestatem audiendi confessiones: & ideo ad cautelam in for-
ma absolutionis præmitti debet absolutio ab excommunicatione ante
absolutionem, dicendo: Absoluo te in primis à vinculo excommuni-
cationis in quantum possum, & indiges: deinde te absoluo ab omni-
bus peccatis tuis in nomine Patris, & Filij, &c.

Do